ՀԱՅԱՍՏԱՆ

ԳԵՐԱԳՈՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ՆԻՍՏԸ ԿԸ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԻ

ԼԱՐՈՒԱԾ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ ԱՐԾՈՒԱՇԷՆ

Ուրբաթ, Յուլիս 24-ին, կը սկսէր Գերագոյն Խորհուրդի արտակարգ նիստը, որուն գլխաւոր օրակարգն էր սեփականաշնորհման հարցը, որ կը շարունակուէր ծեծուիլ յաջորդ երկու օրերու ալ նիստերուն՝ Շաբաթ եւ Երկուշաբթի, Յուլիս 25 եւ 27-ին:

⁂

Յուլիս 24-ի նիստին Գերագոյն Խորհուրդի արտակարգ նիստը քննարկած է ՊԱԿ-ի (ՔԱ - ԿԷ - ՊԷ) դիւանները ուսումնասիրող ժամանակաւոր յանձնաժողով մը կազմելու հարցը: Յայտնուած է երկու կարծիք. առաջարկուած է անյապաղ յանձնախումբ կազմել, ճշդելու համար թէ օրէնսդիր ու գործադիր մարմիններու, զանազան նախարարութիւններու, կուսակցութիւններու մէջ կա՞ն ՊԱԿ-ի նախկին գործակալներ: Այս առաջարկը պաշտպանողները պնդած են թէ նման քայլ մեծապէս պիտի նպաստէ երկրին բարոյաքաղաքական մթնոլորտը առողջացնելու: Երկրորդ կարծիքը այն եղած է որ դիւանները քրքրել այսօր կրնայ ապակայունացնել իրադրութիւնը, մանաւանդ որ ազգ. ապահովութեան մասին օրէնք գոյութիւն չունի տակաւին:

Ուրբաթ եւ Շաբաթ, Գերագոյն Խորհուրդը քուէարկած է երկու օրէնք՝ զինուորական դատախազութեան և զինուորական դատարանի վերաբերող:

⁂

Ռազմական դաշտի վրայ, համեմատաբար հանդարտ է կացութիւնը, շատ լարուած կը մնայ մթնոլորտը Արծուաշէնի շրջանը: Դիրքերու կռիւներ կան միշտ Մարտակերտի շրջանը: Հոս-հոն ալ ռումբեր կ'իյնան:

⁂

ՀՐԱՒԷՐ ԹՈՒՐՔԻԱՅԷՆ

Թուրքիոյ վարչապետը 45 այլ երկիրներու ղեկավարներու կարգին հրաւէր ուղղած էր Լ. Տէր-Պետրոսեանի, մասնակցելու Եփրատ գետին վրայ կառուցուած ջրամբարին բացումին: Հրաւէրին պատասխանելով Թուրքիա մեկնած է Հայաստանին պատուիրակութիւն մը, ուժանիւթի նախարար Սեպուհ Թաշճեանի գլխաւորութեամբ:

⁂

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԿԱԾ

Յուլիս 24-ին առաւօտեան ժամը 7-ին երկաթուղիի Շահալի - Փամպակ հատուածին վրայ, Վանաձորէն 10 քմ. հիւսիս, արկած մը տեղի ունեցած է. նաւթ լեցուն բեռնատարի մը հինգ վակոնները շրջած են, մէկը մնացած է փապուղիին մէջ. մազութի ընդունարան մը պայթած է եւ հրդեհ ծագած, Մարդկային զոհ չկայ: Նոյն օրը վերսկսած էր երկաթուղիին երթեւեկը:

ԱՐԼԷԹԹԻ ԿԱՄ ՈՐՈՇ «ՄԹՆՈԼՈՐՏԻ» ՄԸ ՎԱԽՃԱՆԸ

94 տարեկան էր եւ մօտ 30 տարի է՝ բոլորովին կոյր: Անմահացած էր 1938-էն ի վեր, երբ «Օթէլ տիւ Նոռ»ի մէջ, Ժանսոնի մէկ խօսքին պիտի տար այնպիսի շեշտ մը, որ այլեւս ոչ ոք պիտի կարենար տարբեր ձեւով յիշել «մթնոլորտը» -- «Atmosphère ? atmosphère ? est-ce que j'ai une gueule d'atmosphère?»: Եւ այսօր իր մահով, ֆրանսական շարժանկարի ամբողջ մթնոլորտ մըն է զոր կը տանի իրեն հետ, հոն, ուր իրմէ առաջ գացած էր Ժուվէ: Իր ամէնէն յատկանշական դերը պիտի մնայ սակայն՝ Կառանսը «Les enfants du paradis»ի, որ հաւանաբար ֆրանսական շարժարուեստի դարուս ամէնէն եզակի ֆիլմն է: Դեռ կան Մ. Քառնէն եւ Ժան-Լուի Պառօն, որոնք, մէկը՝ որպէս բեմադիր, միւսը՝ դերակատար -- եւ ի՜նչ դերակատար -- վառ կը պահեն ֆիլմին յիշատակները:

Արլէթթի, այն բացառիկ աղնուական կինն էր, որ կը յաջողէր ամէնէն գռեհիկ արտայայտութիւններով իսկ չգռեհկանալ եւ վրան բաց [illegible] ալ կուտար այնպիսի շեշտ մը, որ «կը ստացուէր» բոլորէն: Ազատագրումին, դատի ալ քաշուած է եւ բանտարկուած Տռանսի, որովհետեւ սիրային կապ մը ունեցած էր գերմանացի սպայի մը հետ, «Թող չձգէիք որ մտնեն» պիտի ըսէր դատաւորութեան ատեն, կամ՝ «սիրտս՝ Ֆրանսայինն է, յետոյքս՝ որուն որ կ'ուզեմ»...:

Հակառակ արկածի մը (սխալ կաթիլներ աչքերուն մէջ), որ բոլորովին կուրցուցած էր զինքը, միշտ պահած էր լաւատես եւ խնդուն բնաւորութիւն մը ըստ իր հաւատարիմներուն վկայութեան:

Դարձուցած է տասնեակներով ֆիլմեր, բացի վերոյիշեալներէն, յիշենք նաեւ՝ «Messieurs les ronds de cuir», «Désiré», «Le jour se lève», «Circonstances atténuantes», «Mon curé chez les pauvres» եւայլն, եւայլն: Նաեւ Մաքսիմ, Անրի Վէրնէօյի հետ, որ իր մահուան առթիւ ալ կ'ոգեկոչէր Արլէթթին «Ժուռնալ տիւ Տիմանշ»ի մէջ (Յուլիս 26):

Արլէթթիի մարմինը պիտի հրկիզուի եւ ամփոփուի իր ծննդավայրին՝ Քուրպըվուայի գերեզմանատունը:

ՊԱՐՉԵԼՈՆԱ 92

Ողիմպիական Իե.

Պարչելոնայի մէջ, Շաբաթ, Յուլիս 25-ին է որ 65 հազար հոգիի ներկայութեան եւ 3 միլիոն հեռատեսողներու կը բացուէին 25-րդ Ողիմպիական խաղերը, որ 1972-էն ի վեր (Միւնիխ) տեղի չէին ունեցած Եւրոպա:

Խուան - Կարլոս Թագաւորն է որ մէկ նախադասութեամբ բացուած կը յայտարարէր 25-րդ ողիմպիականները, շատ շքեղ եւ ինքնատիպ գեղարուեստական յայտագրէ մը ետք, որուն կարգ մը կեբարդիական իրագործումներն ալ կը քննադատուին:

Յատկանշական էր նկատել որ գործածուած առաջին լեզուն սպաներէնը չէր, այլ՝ քաթալանը եւ արարողութիւնն ալ կը սկսէր նախ քաթալան փառերգի ունկնդրութեամբ: Այս արարողութեան ներկայ էին բազմաթիւ պետական ղեկավարներ, ինչպէս Նախագահ Ֆ. Միթերան, Ֆ. Գասթրօ, Գ. Մենէմ, Ն. Մանտելա, եւայլն, եւայլն: Վերջաւորութեան բացառիկ հաճոյք էր լսել վեց աշխարհահռչակ երգիչներ, կողք կողքի նոյն բեմին վրայ, ինչպէս՝ Մոնսեռա Գապալէ, Թերեզա Պերկանկա, Խոսէ Գառեռաս, Փլասիտօ Տոմէնկօ, Խուան Փոնս, Խոմէ Առակալ:

Յատկանշական կէտերու մէջ յիշենք թէ Ողիմպիական Միջազգային Կոմիտէին նախագահն ալ՝ Անթոնիօ Սամարանչ քաթալան մըն է, որուն սակայն տեղացիները չեն ներեր քերականական եւ շեշտի սըխալներ երբ քաթալաներէն կ'արտայայտուի:

Այս խաղերուն կը մասնակցին 172 ազգեր, որոնց պատուիրակութիւններու տողանցքը կատարուեցաւ այբբենական կարգով, բացի անշուշտ՝ Յունաստանէն որ կը բանար զայն, աւանդութեամբ եւ Սպանիայէն որ կը փակէր որպէս հիւրընկալող Պետութիւն: Դեռ այս անգամ Հայաստան չէր մասնակցեր իր դրօշակին տակ, այլ զուտ մարզիկները մաս կը կազմէին ՀԱՊ-ի 12 պետութիւններէ բաղկացած պատուիրակութեան եւ կը ներկայանային Հայաստանի Եռագոյնով:

Առաջին օրը (Յուլիս 26) Զինաստան գլուխն անցաւ դասաւորման խլելով չորս մետալ (մէկ ոսկի, 3 արծաթ): Կը հետեւէին Միացեալ-Նահանգները (մէկական իւրաքանչիւրէն), ՀԱՊ (երկու ոսկի), Պուլկարիա, Հունգարիա, Գերմանիա, Աւստրալիա, Շուէտ եւ Ֆրանսա, որ հեծանիւի մէջ մէկ պրոնզեայ մետալ խլեց խմբականին մէջ եւ մէկ արծաթ իգական ճիւղին, ուր Ժանի Լոնկօ չկրցաւ յաղթել աւստրալիացի իր մրցակցին:

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՔԱՆԻ ՄԸ ՏՈՂՈՎ

ԱՐԵԱՆ ՎԱՐԱԿՄԱՆ դատավարութեան, Յուլիս 24-ի նիստին ներկայացող վկաներն էին՝ Ժորժինա Տիւֆուա, Էտմոն Էրվէ եւ Լօրան Ֆապիուս, որոնք կառավարութեան մէջ էին (Երրորդը՝ վարչապետ) գայթակղութեան ատեն: Երեքն ալ յայտարարեցին--- «տեղեակ չէինք» եւ լամփիփներու վրայ ձգեցին մեղքը: եւ մեռածներու ընտանիքները Զոհերն ու

ուղղակի վրդոված են այս ընթացքէն, որ կ'ամփոփուի Ժորժինա Տիւֆուայի անցեալի «պատմական» դարձած խօսքին մէջ՝ «պատասխանատու, բայց, ո՛չ յան-
ցաւոր»: Հարցը կրնայ սակայն այսքան
դիւրութեամբ չփակուիլ, քանի, որպէ
զոհ ընտանիքի մը փաստաբան, մէթ
Վերժէս վերոյիշեալ երեք քաղաքակա
դէմքերուն դէմ «թունաւորման» համա
դատ կը դնէ: Կ'ըսէ թէ նոր տարրե
պիտի բերէ որպէսզի բողոքը նոր ուղ
կում ստանայ եւ նախարարները «Բար
րագոյն Ատեան» քաշուին, իրենց մե
սակիցներն ալ՝ Ոճրային:

ՄԱԿԻ ԵՒ ԻՐԱՔԻ միջեւ համաձայն
թիւն մը գոյացաւ վերջին պահուն:
դարեւ, Պաղտատ հաւանեցաւ թոյլ
լու որ ՄԱԿ-ի փորձագէտները քն
թիւն կատարեն Գիւղատնտեսութեան
խարարութիւն, ուր կը կարծուի որ Ի
ռազմական կարեւոր տուեալներ կը
հէ: ՄԱԿ-ն ալ, իր կարգին, փրկելու